

॥ ६८ ॥ इति अनुशासनपर्वणि नैलकंठीये भारतभावदीपे पंचाशीतितमोऽध्यायः ॥ ८५ ॥ ॥ ७३ ॥ उक्ता इति श्रुतिर्वेदः लक्षणं ज्ञापकं येषां तेषु तिलक्षणाः श्रुत्युक्ता इत्यर्थः ॥ १४

तस्मात्त्वमपि विप्रेभ्यः प्रयच्छ कनकं बहु ॥ दद सुवर्णं नृपते किल्बिषाद्विप्रमोक्ष्यसि ॥ १६८ ॥ इति श्रीमहाभारते अनु० आनुशासनिके पर्वणि दानधर्मे सुवर्णोत्पत्तिर्नाम पंचाशीतितमोऽध्यायः ॥ ८५ ॥ ॥ ७३ ॥ युधिष्ठिर उवाच उक्ताः पितामहेनेह सुवर्णस्य विधानतः ॥ विस्तरेण प्रदानस्य ये गुणाः श्रुतिलक्षणाः ॥ ११ ॥ यत्तु कारणमुत्पत्तेः सुवर्णस्य प्रकीर्तितं ॥ सकथं तारकः प्राप्नोति धनं तद्वीहि मे ॥ २ ॥ उक्तं सदैव तानां हि अवध्यद्वितीयाथिव ॥ कथं तस्याभवन्मृत्युर्विस्तरेण प्रकीर्तय ॥ ३ ॥ एतदिच्छाम्यहं श्रोतुं त्वत्तः कुरु कुलोद्दह ॥ ४ ॥ भीष्म उवाच विपन्नकृत्याराजैर्द्रदेवताः ऋषयस्तथा ॥ कृत्तिकाश्चोदयामासुरपत्यभरणाय वै ॥ ५ ॥ न देवतानां काचिद्विषमार्थं जातवेदसः ॥ एता हि शक्तास्तं गभसंधारयितुमोजसा ॥ ६ ॥ षण्णां तासां ततः प्रीतः पावको गभधारणात् ॥ स्वेन तेजो विसर्गेण वीर्येण परमेण च ॥ ७ ॥ तास्तु षट्कृत्तिका गभसु पुषुर्जातवेदसः ॥ षट्सुवर्त्मसु तेजोभ्यः सकलं निहितं प्रभो ॥ ८ ॥ ततस्तावर्धमानस्य कुमारस्य महात्मनः ॥ तेजसाभिपरीतां ग्योनैकचिच्छर्मलेभिरे ॥ ९ ॥ ततस्तेजः परीतां ग्यः सर्वाः काल उपस्थिते ॥ समंगभसुषु विरेकृत्तिकास्तं नरर्षभ ॥ १० ॥ ततस्तं षडधिष्ठानं गभसमेकत्वमागतं ॥ पृथिवी प्रतिजग्राह कर्तस्वरसमीपतः ॥ ११ ॥ स गर्भो दिव्यसंस्थानो दीप्तिमान्यावकप्रभः ॥ दिव्यं शरवणं प्राप्य ववधे प्रियदर्शनः ॥ १२ ॥ ददृशुः कृत्तिकास्तं तु बालमर्कसमद्युतिम् ॥ जातस्नेहा च सौहादं तु पुषुः स्तन्यविस्रवैः ॥ १३ ॥ अभवत्कर्त्तिकेयः स त्रैलोक्ये सचराचरे ॥ स्कन्नत्वात्स्कंदतां प्राप्नोतु गृहावासाद्गृहो भवत् ॥ १४ ॥ ततो देवास्त्रयस्त्रिंशश्च सदिगीश्वराः ॥ रुद्रो धाता च विष्णुश्च यमः पूषार्यमाभगः ॥ १५ ॥ अंशो मित्रश्च साध्याश्च वासवो वसवोऽश्विनौ ॥ आपो वायुर्नभश्चंद्रो नक्षत्राणि ग्रहारविः ॥ १६ ॥ पृथग्भूतानि चान्यानि यानि देवार्पणानि वै ॥ आजग्मुस्ते द्रुतं द्रष्टुं कुमारं ज्वलनात्मजं ॥ १७ ॥ ऋषयस्तुष्टुवुश्वैव गंधर्वाश्च जगुस्तथा ॥ षडाननं कुमारं तु द्विषडक्षं द्विजप्रियं ॥ १८ ॥ पीनांसं द्वादशभुजं पावकादित्यवर्चसं ॥ शयानं शरगुल्मस्थं दृष्ट्वा देवाः सहर्षिभिः ॥ १९ ॥

॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ विपन्नकृत्यं येषां ते गंगया गर्भस्य ते सतिनष्टकार्याः ॥ ५ ॥ चोदयामासुरित्यत्र हेतुमाह नेति गर्भसंधारयितुमित्यपकष्यते पूर्वार्थेऽपि ॥ ६ ॥ प्रीतस्ताभिर्गृहीरूपेण तद्व्रतः पीत्वा षोढा गर्भं दृते सतीति शेषः ॥ ७ ॥ वर्त्मसुर्गर्भागमनमार्गेषु योनिष्वित्यर्थः ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ देवेभ्योऽप्यंते ये स्तानि ऋग्यजुः सामानि मूर्तिमंति देवार्पणानि ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥